

*Guardians of the Memory
Пазители на паметта*

100 ГОДИНИ НЕЗАВИСИМА ПОЛША

Уводни думи

Влоджимеж Сулея

Институт за национална памет – Полша

Темата, която през 2018 г. доминира в полската историография, е без съмнение свързана със стогодишнината от извоюването на държавна независимост от страна на Полша. Навсякъде, където историците отбелязват своята активност, особено за най-новата история, размислите за независимостта присъстват по естествен начин – в есета, студии, статии, монографии, по време на сесии или конференции. Това, разбира се, не означава, че е намалял ритъмът на изследванията по други важни или дори второстепенни въпроси.

Настоящият скромнен сборник текстове, които представят постиженията на изследователи, особено на тези, свързани с Института за национална памет, ясно потвърждава това. Кшищоф Кавалец и Влоджимеж Сулея споделят своите мисли, представящи както делата, така и ролята, която изиграват в процеса на възстановяване на независимостта на Полша двете най-известни фигури от този период – Роман Дмовски и Юзеф Пилсудски. Заслужава да се отбележи, че тези стоящи начело водачи с наглед конкурентни политически ориентации (антинемска и антируска) се стремят, макар и по различни пътища, към една и съща цел, а техните практически действия взаимно се допълват. Текстовете на Ярослав Рубаха и Марек Корнат са посветени на българската линия в полската историография, която, трябва да признаем, присъства доста скромно. Във всеки случай, описанието на процеса на българското обединение, представен от полска, макар и локална галицийска, перспектива, както и представянето на мястото на междувоенна България от гледната точка на взаимните дипломатически отношения без съмнение ще донесат нови открития и ще обогатят историографския дискурс и в двете държави. Останалите три текста са свързани с полско-украинските отношения в края на второто десетилетие на XX в. (Мирослав Шумило), антикомунистическите действия на Втората Жечпосполита (Карол Сацевич) и важната, но все още малко разгледана прометеистична линия от края на двадесетте и тридесетте години на XX в. (Павел Либер).

Научният дискурс, за да има смисъл, трябва да се установи и да се поддържа по възможност редовно. Затова трябва да си пожелаем в тази надежда да се впише и настоящата научна инициатива.

**Превод от полски:
Кристиян Янев**

100 YEARS INDEPENDENT POLAND

Introduction

✉ **Prof. dr Włodzimierz Suleja**
Historical Research Office
Institute of National Remembrance
7, Wołoska St.
02-675 Warsaw, Poland